

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-35 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-33/444-195
Karar Tarihi : 04.06.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETINKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Çağlar Deniz ATA, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Akdaş Petrol Ürün. Taş. Gıda ve İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ceng DÜZGÜNER
Milli Kütüphane Cad. Tepeköylü İşmerkezi No:17/103 Konak/İzmir

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.
Akatlar Mah. Ebululla Mardin Cad. No:22 Maya Park Tower I
34335 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliği)'ni ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 04.03.2013 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 29.03.2013 tarih ve 2013-1-35/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 11.04.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 29.05.2013 tarih ve 2013-1-35/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;
- Başvuruya konu olan Akdaş Petrol Ürün. Taş. Gıda ve İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (AKDAŞ PETROL)'nin maliki olduğu istasyon üzerinde Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. (LUKOİL) lehine 28.11.2007 tarihli, 8322 yevmiye numaralı İntifa Senedi ile 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
 - AKDAŞ PETROL tarafından Kemalpaşa 2. Noterliğinden 03.10.2012 tarihinde keşide edilen ihtarname ile LUKOİL'e taraflar arasında akdedilen 14.11.2007 tarihli Bayilik Sözleşmesi ve bağlı Protokolünün, Rekabet Kurulunun tebliğleri gereğince 14.11.2012 tarihi itibarıyla feshedildiğinin bildirilerek, tapu kaydındaki intifa şerhinin kaldırılmasının talep edildiği,
 - AKDAŞ PETROL'ün Kemalpaşa 2. Noterliğinden 24.12.2012 tarihinde keşide ettiği ihtarname ile tapu kaydındaki intifa şerhinin terkinini, ariyetlerinin iade edilmesini ve teslim alınmasını, ipoteğin terkinini ve haksız tahsil edilen teminat mektubu bedelinin iadesini talep ettiği,
 - Bunun üzerine şikayet olunan LUKOİL tarafından keşide edilen 16.01.2013 tarihli ihtarname ile intifa hakkı terkin işlemlerinin yapılabilmesi için terkin vekaletnamesinin bu ihtarname ekinde gönderildiğinin bildirildiği, ancak söz konusu vekaletnamenin müstakilen tapuda intifa terkininde kullanılabilecek nitelikte değil, ihtarnamenin mütemmim cüzü niteliğinde gönderilen ihtarın yevmiye kaşesi

basılmış halde gönderildiği ve bu hal ile tapuda işlem tesis edilebilecek bir vekaletnamenin gönderilmediği gibi ayrıca vekaletname incelendiğinde intifa hakkı terkin işleminin (.....) bedel ödeme şartına bağlandığı,

- Bunun üzerine AKDAŞ PETROL tarafından keşide edilen 25.01.2013 tarihli cevabi ihtarname ile bahse konu taşınmaz üzerindeki intifa şerhinin ve süresinin kaldırılmasının talep edildiği ve intifa şerhinin terkin için kayıtsız şartsız bir vekaletnamenin müvekkil şirkete gönderilmesinin de istendiği,
- Bunun üzerine LUKOİL tarafından 09.04.2013 tarihinde AKDAŞ PETROL'e ikinci bir ihtarname ile vekaletname ve yetki belgesi gönderildiği ancak gönderilen ihtarnamede 16.01.2013 tarihli ihtarname içeriğinde belirtilen hakların saklı tutulduğu, dolayısıyla söz konusu belgelerin intifa şerhinin kayıtsız şartsız terkin edilmesi gereğini sağlamadığı,
- Rekabet Kurulunun geçmiş tarihli kararları ile 2002/2 sayılı Tebliğ gereği; LUKOİL ile 14.11.2007 tarihinde yapılan bayilik sözleşmesi, protokol ve ekleri ile bu protokol gereğince LUKOİL lehine tesis olunan 15 yıl süreli intifa şerhinin 14.11.2012 tarihinde sona ermesi ve kaldırılması gerektiği

ifade edilerek, LUKOİL hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; intifa hakkının terkin edilebilmesi için LUKOİL tarafından bayiye vekaletname gönderilmesi nedeniyle, başvuru konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya konusu ilişkiyle ilgili olarak LUKOİL'den edinilen bilgilerde özetle;
- AKDAŞ PETROL'ün maliki bulunduğu başvuruya konu taşınmazın tapu kaydı üzerine malik ile LUKOİL arasında yapılan intifa sözleşmesine istinaden 28.11.2007 tarihinde LUKOİL lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
 - Söz konusu taşınmazdaki akaryakıt istasyonu için AKDAŞ PETROL ile 14.11.2007 tarihli ve beş yıl süreli akaryakıt bayilik sözleşmesi akdedildiği,
 - Bu süre sonunda bayilik ilişkisinin tarafların yeniden anlaşamaması sonucu olarak 4054 sayılı kanun ve 2002/2 sayılı tebliğ kapsamında geçersiz hale geldiği,
 - AKDAŞ PETROL tarafından gönderilen 20.12.2012 tarihli 11885 yevmiye numaralı ihtarname ile Murat DAŞ isimli şahıs adına vekaletname düzenlenmesinin istendiği ve bu doğrultuda LUKOİL'in 14.01.2013 tarihli 839 yevmiye numaralı vekaletname ve yetki belgesini 16.01.2013 tarih ve 1043 yevmiye numaralı ihtarnamenin ekinde gönderdiği ve ayrıca AKDAŞ PETROL'e diledikleri akaryakıt şirketiyle anlaşma yapabilecekleri hususunun belirtildiği,
 - AKDAŞ PETROL'ün yetki belgesi ve vekaletnameyi üzerinde tutar yazılı ve şarta bağlanmış olduğu gerekçesiyle kabul etmediği, buna karşın saklı tutulmuş olan hakların intifanın terkinine ilişkin şartlar olmadığı, belirtilen tutarın terkin işlemine ilişkin tapu harcının hesaplanmasında dikkate alınacağı ve ayrıca bu taleplerin sebepsiz zenginleşme hükümleri kapsamında iadesi talep edilen malvarlığına ilişkin olduğu,
 - Vekaletnamenin AKDAŞ PETROL tarafından kabul edilmemesi üzerine 08.04.2013 tarih 7025 yevmiye numaralı vekaletname ve yetki belgesinin 09.04.2013 tarihli 7111 yevmiye numaralı ihtarnamenin ekinde kendilerine gönderildiği, düzenleme şeklinde gönderilen bu ikinci vekaletnamede bayiye bu kez dilediği bedel ve şartlarla intifayı terkin ettirme yetkisinin verildiği,

13-33/444-195

- Gönderilen vekaletnamelere rağmen AKDAŞ PETROL'ün intifa hakkının terkin için hiçbir girişimde bulunmadığı,
- Bu süre içerisinde LUKOİL'in bayiden intifa hakkının kullanımına dayalı olarak herhangi bir talepte bulunmadığı, AKDAŞ PETROL'ün diğer akaryakıt dağıtım şirketleriyle dikey anlaşma ilişkisine girmesinin önünde engel bulunmadığı ve halihazırda başka bir akaryakıt dağıtım şirketiyle ticari ilişkilerini intifaya ilişkin bir baskı altında kalmadan sürdürebildikleri,
- Ayrıca anılan istasyonun daha önce bayilik faaliyetinde bulunmadığı, taşınmaz üzerinde yer alan akaryakıt istasyonu ile ilgili ilk yatırım bedelinin LUKOİL tarafından karşılandığı

belirtmiştir.

- (6) Konuyla ilgili olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde, bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde öngörülen istisna hükmü kapsamında kabul edilebilmesi için, malik ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi bağlantının bulunmaması gerekmektedir. Söz konusu taşınmazın maliki olan AKDAŞ PETROL'ün, aynı zamanda istasyonda işletici olarak faaliyet gösteriyor olduğu dikkate alındığında, LUKOİL ile aralarındaki dikey ilişkinin istisna kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (7) Bunun yanı sıra, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kuruluna, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verme yetkisi tanınmıştır. Kurul tarafından ise akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet verilebilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı Delta Akaryakıt Ticaret A.Ş. ve 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı Total Oil Türkiye A.Ş. kararlarıyla belirlenmiş; anılan ve izleyen kararlarda dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.
- (8) Dosya konusu istasyona ilişkin olarak ise, tarafların dikey anlaşmayı sürdürme konusunda mutabık kalmadıkları görülmektedir. Dolayısıyla Kurulun geçmiş tarihli kararlarında ortaya konan şartın gerçekleşmediği ve anılan dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.
- (9) Yukarıda yapılan inceleme ve tespitler ile bunlara ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda; mezkur dikey anlaşmanın, taraflar arasında 14.11.2007 tarihinde akdedilen bayilik sözleşmesinden itibaren beş yıl süreyle olmak üzere 14.11.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı sonucuna varılmıştır.
- (10) Bu bağlamda söz konusu intifa hakkının terkin edilebilmesi için, AKDAŞ PETROL tarafından gönderilen 20.12.2012 tarihli 11885 yevmiye numaralı ihtarname ile Murat DAŞ isimli şahıs adına vekaletname düzenlenmesinin istendiği ve bu doğrultuda LUKOİL'in 14.01.2013 tarihli 839 yevmiye numaralı vekaletname ve yetki belgesini 16.01.2013 tarih ve 1043 yevmiye numaralı ihtarnamenin ekinde gönderdiği anlaşılmaktadır.

13-33/444-195

- (11) LUKOİL tarafından gönderilen vekaletnamenin gerekli şartları taşımadığı gerekçesiyle AKDAŞ PETROL tarafından kabul edilmemesi üzerine, yine LUKOİL tarafından 08.04.2013 tarih 7025 yevmiye numaralı vekaletname ve yetki belgesinin, 09.04.2013 tarihli 7111 yevmiye numaralı ihtarnamenin ekinde AKDAŞ PETROL'e gönderildiği, düzenleme şeklinde gönderilen bu ikinci vekaletnamede bayiye bu kez dilediği bedel ve şartlarla intifayı terkin ettirme yetkisinin verildiği görülmektedir.
- (12) AKDAŞ PETROL tarafından, vekaletnamenin adına düzenlenmesi talep edilen kişi olan Murat DAŞ'ın, LUKOİL tarafından ikinci vekaletnamenin gönderildiği tarihte şirketin müdürü olduğu ve halihazırda söz konusu kişinin, AKDAŞ PETROL'e dışarıdan müdür olarak atandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla LUKOİL tarafından, intifanın terkin edilmesi için gerekli iradenin ortaya konduğu ve bu çerçevede, önaraştırmaya konu olan başvuru hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak herhangi bir işlem olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.